

РЕШЕНИЕ

№ 5667

гр. София, 11.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 61 състав,
в публично заседание на 23.09.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маргарита Немска

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **2764** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване, във вр. с чл. 145 и сл. от АПК.
Образувано е по жалба на М. К. С. ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] чрез адв. В. И. със съдебен адрес – [населено място], [улица], партер, ап.1 срещу Решение № 1040-21-223/25.02.2021 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалба № 1012-21-258/09.02.2021г. на М. К. С. и е потвърдено Разпореждане № 214-00-20592-5 от 04.02.2021г. на ръководител на осигуряването за безработица като правилно и законосъобразно.
В жалбата е посочено, че оспореното решение не съответства на материалния закон, издадено е при допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, както и в противоречие с целта на закона. Сочи се, че жалбоподателят не е имал намерение да остане да пребивава на територията на Великобритания, където е прекратил трудовият си договор, като обичайното му местопребиваване е на територията на Република България. Моли се решението да бъде отменено. Претендират се разноски.

В съдебно заседание жалбоподателят не се явява и не се представлява. Не представя писмени бележки.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ С.-град – в съдебно заседание се представлява от юрк. В., която оспорва подадената жалба и моли тя да бъде оставена без уважение. Претендира юрисконсултско възнаграждение, прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Представя писмени бележки.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе

предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление вх.№ 214-00-20592/ 27.08.2020 г. М. С. е сезирал административния орган с искане за отпускане на парично обезщетение за безработица /ПОБ/ по реда и условията на КСО. Приложил е заявление за потвърждаване на осигурителни периоди от друга държава-членка на ЕС със С. U002 /по образец/ и Декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на член 65 (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004. В заявлението е посочил, че е необходимо да бъдат удостоверени осигурителни периоди във Великобритания от 27.08.2015 г. до 10.09.2019 г. и от 15.09.2019 г. до 10.08.2020 г.

С разпореждане № 214-00-20592-1 от 18.09.2020 г., на основание чл. 54 г, ал. 4 от КСО е спряно производството по отпускане на ПОБ, във връзка с необходимостта от потвърждаване на осигурителни периоди и доход по законодателството на Великобритания.

На 27.10.2020 г. чрез системата за електронен обмен на социално осигурителна информация /EESSI/ между държавите - членки на ЕС и ЕИП, е направено запитване със С. U001 /искане за осигурително досие/, С. U003 /искане за информация за заплата/ и структуриран електронен документ H005 /искане за информация за пребиваване/ до КИ на Великобритания.

На 09.12.2020 г. жалбоподателят е представил пред административния орган, копие от преносим документ U1 издаден на 25.09.2020г. от компетентната институция на Великобритания с потвърдени периоди на осигурена заетост, основание за прекратяване на правоотношението и доход от заетостта.

С разпореждане № 214-00-20592-2 от 09.12.2020 г., на основание чл. 55 от Административнопроцесуалния кодекс, е възобновено производството по заявление за отпускане на ПОБ, с мотиви; „Потвърден период на осигурена заетост по законодателството на Великобритания с преносим документ документ U1“.

С разпореждане № 214-00-20592-3 от 09.12.2020 г., на основание чл. 54г, ад. 4 от КСО е спряно производството по отпускане на ПОБ, с мотиви; „До определяне на пребиваването на М. К. С., с последна заетост по законодателството на Великобритания, във връзка с прилагане на чл. 65 (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004, за извършване на преценка правото на парично обезщетение за безработица.“

На 25.01.2021г., чрез EESSI от КИ на Великобритания е получен структуриран електронен документ H006 /отговор на искането за информация за пребиваване/, в който е посочено, че държавата на пребиваване на г-н С. е Великобритания.

С разпореждане № 214-00-20592-4 от 04.02.2021 г., на основание чл. 55 от АПК , е възобновено производството по заявление за отпускане на ПОБ, във връзка с обстоятелството, че на 25.01.2021 г. чрез националното приложение за електронен обмен на социално осигурителна информация /EESSI/ между България и държавите членки на ЕС и ЕИП, в ТП на НОИ- С. град е получен структуриран електронен документ (С.) H006, издаден от компетентната институция на Великобритания. На 26.01.2021г. чрез EESSI от КИ на Великобритания са получени структурирани документи U017 /удостоверяващ периода на осигурена заетост и основание за прекратяване на правоотношението/ и U004 /информация за доходи/.

С разпореждане № 214-00-20592-5 от 04.02.2021г., на Ръководителя на осигуряването по безработица, на основание чл. 54ж, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/ и във връзка с чл.11, § 3, буква „а“ и чл. 65, § 2 от Регламент (ЕО) 883/2004, е

отказано отпускане на ПОБ, с мотиви: „Съгласно разпоредбите на Регламент (ЕО) 883/2004, НОИ не е компетентна институция по отпускането на парично обезщетение за безработица. Изложени са мотиви, че в получения структуриран електронен документ (С.) Н006, издаден от компетентната институция на Великобритания, е удостоверена държавата на пребиваване - Великобритания.

Разпореждането е оспорено по административен ред, като е потвърдено с Решение № 1040-21-223/25.02.2021 г., издадено от директора на ТП на НОИ С.-град.

В хода на съдебното производство от жалбоподателя не са представени други доказателства, такива са представени от ответника по делото във връзка с компетентността на органа, издал Разпореждане № 214-00-20592-5 от 04.02.2021г., на Ръководителя на осигуряването по безработица

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт, поради което е допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е Решение № 1040-21-223/25.02.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган по чл. 117, ал. 1 от КСО – директорът на ТП на НОИ С.-град

Същото отговаря на изискванията на чл. 59 от АПК, във връзка с чл. 117, ал. 3 от КСО, като съдържа всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването му. Оспореното разпореждане също е издадено от компетентен орган съгласно приетата по делото Заповед № 1015-21-24/26.01.2021г. на Директора на ТП на НОИ –С. град, с която са определени длъжностните лица, които да изпълняват функциите на административен орган по чл.54ж ал.1, ал.3 във връзка с чл.114 ал.1 и ал.2 от КСО.

Не се констатира процесуални нарушения от категорията на съществените, ограничаващи процесуалните права на жалбоподателя.

По реда на чл. 117, ал. 3 от КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им, както е и в процесния случай. Спазена е процедурата, установена в европейското законодателство, за определяне на държава по местопребиваване на жалбоподателя. Видно от административната преписка, са събрани необходимите данни за лицето, съобразно Регламент 883/2004 г. и Регламент 987/2009 г.

Съгласно чл. 3 от Регламент (ЕО) 883/2004 г., разпоредбите му се прилагат към всички законодателства (по смисъла на чл. 1, § „л“), относно посочените клонове на социална сигурност (без обезщетения и помощи) в това число и относно обезщетенията за безработица (чл. 3, § 1, б. „з“).

По делото не е спорно, че жалбоподателя е гражданин на Република България, държава - членка на ЕС, поради което и е лице, спрямо което намира приложение Регламент (ЕО) № 883/2004г. Република България като държава – членка на ЕС е длъжна да прилага европейските правила за координация на системите за социална сигурност на държавите членки на Съюза. Това са общите правила и принципи, които трябва да бъдат спазвани от всички национални органи, институции за социална сигурност и от съда, при прилагането на националните закони. Към настоящият

момент тези общи правила и принципи се съдържат в Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29.04.2004 г. за координация на системите за социална сигурност, в сила от 01.05.2010 г., както и в Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16.09.2009 г. за установяване на процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 г. С Регламент (ЕО) № 883/2004 г. са въведени материалноправните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите членки.

Спорът по делото е свързан с тълкуване на термина „пребиваване“. Легална дефиниция на понятието „пребиваване“ се съдържа в чл.1 параграф 3 б.„й“ от цитирания регламент – мястото, където лицето обичайно пребивава.

С Регламент (ЕО) 883/2004 г. са въведени материално правните правила, принципи и разпоредби в сферата на координацията на системите за социална сигурност на държавите-членки. Механизмът на координация на системите за социална сигурност, включващ и обезщетенията за безработица, се основава на четири основни принципа: определяне на приложимото законодателство; равенство в третирането; сумиране на периоди на заетост, осигуряване или пребиваване и износ на обезщетения. По отношение на обезщетенията за безработица, общият принцип за определяне на приложимото законодателство е, че лице, упражняващо доходоносна дейност, следва да принадлежи към схемата за социална сигурност на държавата, на чиято територия е заето или самостоятелно заето.

Специални правила, представляващи изключения от общия принцип, че държавата-членка по последна заетост като компетентна държава отговаря за предоставянето на обезщетения за безработица, са регламентирани в чл. 65 от Регламент (ЕО) 883/2004 г.

В чл. 65, ал. 2 от регламента е посочено, че напълно безработно лице, което по време на последната си дейност като заето или самостоятелно заето лице е пребивавало в държава - членка, различна от компетентната държава членка и което продължава да пребивава в тази държава членка или се завърне в тази държава членка, се поставя на разположение на службите по заетостта в държавата членка на пребиваване.

Елементите за определяне на пребиваването се съдържат в чл. 11 от Регламент ЕО № 987/2009 и се изразяват в преценката на продължителността и непрекъснатото пребиваване на територията на съответните държави членки, положението на лицето включително естеството и специфичните характеристики на упражняваната дейност по специално мястото, където обичайно се упражнява тази дейност, постоянния характер на дейността и продължителността на всеки договор за заетост, жилищното положение на лицето, намерението на лицето, особено причините за преместването се приемат за решаващи при определяне на действителното място на пребиваване на това лице.

Видно от оспореното решение, от административния орган е прието, че полученият структуриран електронен документ (С.) Н006 /лист 18-20 от делото/, издаден от компетентната институция във Великобритания, удостоверява държава на пребиваване Великобритания. Преценката на правото на парично обезщетение за безработица на жалбоподателя е извършена само въз основа на този документ, поради което е неправилна.

В случая е налице завършен период на заетост с прекратен трудов договор и намерение за пребиваване в Република България на български гражданин и

декларация /лист 79 от делото/ относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004 г. С. Н006, удостоверява пребиваването на лицето само за периода на заетост във Великобритания. Не са налице данни, от които да може да се направи извод за постигнато съгласие между институциите в България и Великобритания относно установяването на центъра на интересите на жалбоподателя С. . Фактът, че институцията на Република България е изпратила структуриран електронен документ /С./ Н005 искане за информация за пребиваване по чл. 11 и чл. 20 от Регламент /ЕО/ 987/2009 г. до институцията във Великобритания и е получен С. Н006 - отговор на заявка за информация удостоверява по безспорен начин, че държавата на пребиваване на жалбоподателя за периода, за който се търси обезщетение за безработица, е Великобритания, но не и установен центърът на интересите му във Великобритания.

Съгласно чл. 11, § 2 от Регламент /ЕО/ 987/2009 г. намерението на лицето се приема за решаващо, при положение, че съответните институции не са постигнали съгласие помежду си относно установяването на центъра на интересите на съответното лице. В административното производство не е взето предвид посоченото в подадената от лицето декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004 г. От декларацията се установява, че през периода на последната заетост на лицето в чужбина, преобладаващата част от роднините му са живеели в Република България и възнамерява да се установи в Република България. В хода на съдебното производство е представено и удостоверение за постоянен и настоящ адрес на жалбоподателя / лист 26 и 27 от делото/, видно от които заявленият постоянен и настоящ адрес на М. С. е на територията на [населено място].

За периода на заетост във Великобритания жалбоподателят действително не е бил на територията на Република България, но това пребиваване е било обусловено от съществуването на трудово правоотношение, респ. не покрива критериите, въз основа на които се обосновава извод за „обичайно пребиваване“. От административния орган е следвало да бъде съобразено и обстоятелството, че след прекратяване на трудовото правоотношение, жалбоподателя се е завърнал на територията на Република България и не е продължил да живее във Великобритания, което също е основание да се приеме, че намерението на лицето е да живее в Република България, а причината за неговото преместване във Великобритания е била единствено трудовата му заетост.

При безспорното наличие на завършен период на заетост с прекратен трудов договор в съответната – държава членка на ЕС и намерение за пребиваване в Република България на български гражданин, изпълнено изискване за подаване на декларация относно определянето на пребиваване във връзка с прилагане на чл. 65, ал. 2 от Регламент ЕО № 883/2004г., заявлението за отпускане на обезщетение за безработица следва да бъде разгледано по същество със зачитане на осигурителния стаж и доход при определяне на обезщетението в държава членка на ЕС. Претендираното парично обезщетение за безработица от жалбоподателя следва да бъде поискано именно по реда и при условията на действащото българско законодателство, в съответствие с приложимите европейски регламенти за това. В този смисъл е и съдебната практика на ВАС /Решение № 2695/22.02.2019г. по адм.дело № 3077/2018г. по описа на ВАС-VI-то отделение, Решение № 1645/06.02.2019г. по описа на ВАС –VI-то отделение, Решение № 12598/25.09.2019г. по адм.дело № 13206/2018г. по описа на ВАС –VI-то отделение, Решение № 10291/03.07.2019г. по адм.дело № 15067/2018г.

по описа на ВАС –VI-то отделение/

Съгласно чл. 61 от Регламент (ЕО) № 883/2004 г., компетентната институция на държавата членка, чието законодателство поставя придобиването, запазването, възстановяването или продължаването на правото на обезщетения за безработица в зависимост или от завършването на периоди на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост зачита, доколкото е необходимо, периодите на осигуряване, заетост или самостоятелна заетост, завършени съгласно законодателството на всяка друга държава членка, като завършени съгласно прилаганото от нея законодателство.

Гореизложеното означава, че при прилагане на Глава четвърта от Кодекса за социално осигуряване(КСО), в случаите, когато за преценка на правото (отпускане, възстановяване или възобновяване), изчисляване на размера и определяне периода на изплащане на парично обезщетение за безработица е необходимо наличието на определен осигурителен стаж: периодите, потвърдени от съответната институция на държавата - членка като периоди на осигурена заетост, задължително се вземат предвид, без да се прави допълнителна преценка дали ако заетостта е осъществявана на територията на Република България, за това време са дължими осигурителни вноски за фонд "Безработица" или това време се зачита като осигурителен стаж по българско законодателство.

При изчисляване размера на обезщетението за безработица при условията на прилагане на интегрирани схеми за социална сигурност по Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност, органите на НОИ следва да съобразят нормата на чл. 62, § 1 от регламента, която гласи, че компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се основава на размера на предишното трудово възнаграждение или професионален доход, отчита изключително трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице съгласно посоченото законодателство.

Административният акт е постановен в противоречие с целта на закона за солидарност при социалните фондове. Този извод е в съответствие с едно от основните съображения (№ 1 от преамбюла на Регламент № 883/2004), че правилата за съгласуване на националните системи за социално осигуряване се вписват в рамките на свободното движение на лицата и следва да допринасят за подобряване на жизнения му стандарт и условията на наемане на работа.

Другото съображение, вписано под № 12 в преамбюла, изисква приравняването на факти или събития да не доведе до обективно неоправдани резултати. Всичко това следва да бъде постигнато, чрез сумирането на всички периоди, които се зачитат съгласно различните национални законодателства за придобиване и упражняване на правото на обезщетения и за изчисляване на размера на обезщетенията, както и чрез предоставяне на обезщетения за различни категории лица, попадащи под действието на настоящия регламент.

С оглед изложеното, съдът приема, че оспореното решение е незаконосъобразно и следва да бъде отменено, като преписката бъде върната на

административния орган за ново произнасяне по подаденото от жалбоподателя Заявление вх. № 214-00-20592/27.08.2020 г. при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора на жалбоподателя на основание чл. 143, ал. 1 от АПК се дължат разноски. Доказани са разноски за заплатено в брой адвокатско възнаграждение в размер на 700 лева.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, III отделение, 61 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на М. К. С. ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] чрез адв. В. И. със съдебен адрес – [населено място], [улица], партер, ап.1, Решение № 1040-21-223/25.02.2021 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, както и потвърдено с него Разпореждане № 214-00-20592-5 от 04.02.2021г. на ръководител на осигуряването за безработица при ТП на НОИ –С. град.

ВРЪЩА преписката на ръководителя на осигуряването за безработица при ТП на НОИ С.-град за ново произнасяне по подаденото от М. К. С. Заявление вх. № 214-00-20592/27.08.2020 при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА ТП на НОИ –С. град да заплати на М. К. С. ЕГН [ЕГН], с адрес – [населено място],[жк], [жилищен адрес] разноски в размер на 700 /седемстотин / лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: